

Opa A.J. Herwig hield wekelijks radiopraatjes, in dit boekje zijn de vragen over kamerplanten gebundeld

Kamerplanten verzorgen was destijds een belangrijk onderwerp, alle foto's en teksten voor dit boek werden door A.J. Herwig gemaakt

Arend Jan Herwig gaf zijn eigen tijdschrift uit: Buitenleven – Maandblad voor zelftuinieren en natuurgenet, om tuintiefhebbers te informeren en inspireren

FOTO'S: ROB EN MODESTE HERWIG

De familie Herwig

MODESTE HERWIG

Vanaf de 18de eeuw is de familie Herwig actief als hovenier en kweker. Voor zover bekend is de eerste 'groene' telg uit dit geslacht Hiëronymus Herwig (1730-1807), hovenier op de borg Nittersum te Stedum. Arend Jan Herwig, Rob Herwig en Modeste Herwig vormen drie generaties die tuinierend Nederland al zo'n 90 jaar informeren en inspireren met hun tuinboeken en artikelen in tijdschriften.

Mijn opa Arend Jan Herwig (1883-1972) heeft een grote bijdrage geleverd aan de populariteit van het tuinieren. Hij was de eerste belangrijke groenpublicist van Nederland met zijn reeks tuinboeken en zijn eigen tuintijdschrift. Als jonge man ging opa naar Duitsland en kwam na een jaar of zeven volleerd terug als *Obergärtner*. Ook maakte hij een leertijd mee in de Westlandse druivencultuur; het kweken van snijbloemen leerde hij in het Engelse Hampton aan de Thames. Ik vind het bijzonder om op dezelfde plek jaarlijks de Hampton Court Palace Flower Show te bezoeken. Samen met een landbouwer zette mijn opa in 1910 een grote kwekerij op, met uitvoer naar Amerika, Canada, Rusland en vele andere landen. In 1921 begon hij met mijn oma Jantje Kloosterhuis een kwekerij in Bussum. Wat later kwamen er in Bussum naast de kwekerij een winkel, kassen, een kantoor en zelfs een laboratorium voor grondonderzoek bij. Ook de familie van mijn oma had groene vingers. Haar vader had op de grens van Drenthe en Groningen de destijds grootste kwekerij van Nederland: Pomona. In de jaren '20 hield opa radiopraatjes, een keer per week 's avonds om half 7, wat hij ruim 30 jaar volhield. Hij gaf een eigen tijdschrift uit: *Buitenleven*, *Herwigs maandblad voor zelftuinieren en natuurgenet* met artikelen over 'alles' wat tuinieren betreft. Ik heb alle uitgaven, in zwart-wit, hier nog in de kast staan. Ook hield opa lezingen met zelfgemaakte dia's door het hele land. Onder de 12 boeken op het gebied van tuinieren die hij publiceerde was de eerste tuinenencyclopedie van Nederland en waren boeken als *Bloemen en Planten in huis*, *Zelf Tuinieren* en *Mijn Rozentuin*. Verder schreef hij veel artikelen in kranten, had hij een rubriek in *Margriet* en was hij voorzitter van de 'tuinlieden en patroonsvereniging'.

Rob Herwig Mijn vader Rob Herwig, in 1935 geboren in Bussum, moest al op jonge leeftijd helpen in de kassen van zijn vader. Ook later kwam hij vaak in

aanraking met het bedrijf; hij werd ingezet bij het verspenen van plantjes en, toen hij zijn rijbewijs had, bij de bezorging van bloemen uit de bloemenwinkel. Fotografie had de grote belangstelling van mijn vader, inclusief het werk in de donkere kamer. Maar hij zag het niet zitten het bedrijf van zijn vader over te nemen; in plaats daarvan volgde hij een studie bedrijfskunde aan Nijenrode. Na een carrière in het bedrijfsleven en een half jaar stilzitten kwam mijn inmiddels 83 jaar oude opa met het voorstel een boek te maken voor Margriet. Zo begon mijn vader in juni 1965 aan zijn eerste boek, uiteindelijk heeft hij ruim 70 boeken gemaakt. Met een totale oplage van ruim 9 miljoen, vertaald in meer dan 20 talen, is Rob Herwig de meest gelezen groenauteur ter wereld. *De Herwig Tuinplanten-encyclopedie* is zijn meest prominente werk. Andere opvallende titels zijn onder andere *Het grote kamerplantenboek* (met Margot Schubert, meer dan 1 miljoen exemplaren verkocht), *Het volkomen vijverboek* en *Het grote bouw- en klussenboek voor de tuin*.

De modeltuinen in Lunteren Na een uitgebreide zoektocht naar een woning met royale tuin kochten mijn ouders in 1971 de oude, nogal vervallen boerderij

Nieuw Zeggelaar (uit 1886) in Lunteren. Ik weet nog goed dat ik als klein meisje mee mocht als mijn vader daar aan de slag ging, we sliepen tijdelijk op de zolder van de schuur. Na een grondige verbouwing werd op de omliggende 3 hectare begonnen met de aanleg van modeltuinen: allemaal kleinere tuinen, bedoeld als voorbeeld en geschikt voor bij een gemiddelde Nederlandse woning. Daarnaast werd een ruim assortiment tuinplanten getoond en getest in grote borders. Er werd een echte Engelse *headgardener* aangetrokken, die met zijn gezin ter plekke een woonwagen betrok. Na het verwerken van 160.000 kilo compost om de arme zandgrond te verbeteren, het aanbrengen van drainagebuizen, het leggen van paden en het graven van vijverpartijen werden de tuinen in 1973 geopend. Uiteindelijk waren er 12 modeltuinen te zien, waaronder een Japanse tuin met theehuis, een bostuin (het lentelaantje), een moestuin en zes grote borders op kleur. De kleine tot middelgrote modeltuinen waren ontworpen door gerenommeerde tuinontwerpers zoals Mien Ruys, Arend Jan van der Horst, Jo Cuijpers, mevrouw Canneman, Henk Weijers, Elisabeth de Lestrioux, Ton ter Linden, Henk Gerritsen en Dick Huigens. ▶

Modeste Herwig (Leiden, 1963) is groenauteur en tuinfotograaf. Zij maakt foto's en teksten over alle aspecten van tuinieren. Zie www.modesteherwig.eu voor meer informatie en zo'n 50.000 foto's en www.garden-and-flowers.nl voor een uitgebreide plantendatabase.

Modeste krijgt op 7-jarige leeftijd instructie van vader Rob Herwig
Links: Opa Arend Jan Herwig in zijn kassen in Bussum

FOTO'S: ROB EN MODESTE HERWIG

In de modeltuinen te Lunteren waren zes grote borders op kleur, waaronder deze geel-oranje-rode

Links: Voor de grote border bij de boerderij was het kleurenschema wit, zachtgeel, grijsgroen blad en donker grijspaars blad

Kleurgebruik in de tuin was een specialiteit, op het proefveld waren bedden met op bloemkleur gesorteerde planten. Vanaf die tijd heeft kleurgebruik in de tuin mijn grote belangstelling gehad. Om de bloemkleuren juist te kunnen bepalen gebruikten we het kleurensysteem van de Royal Horticultural Society. In de loop der jaren hebben honderdduizenden bezoekers van de tuinen genoten. Sinds 2000 bestaan de tuinen in Lunteren niet meer. Mijn vader bleef hard werken tot zijn 65-ste; daarna ging hij naar zijn tweede woning in Frankrijk waar hij samen met zijn vrouw Karen nog steeds bezig is met beton storten, timmeren en moestuinieren.

Modeste Herwig Als tuinfotograaf, groenateur en specialist in beplantingen ben ik met veel plezier in de voetsporen van mijn opa en mijn vader getreden. Ik heb twee passies: planten en het fotograferen ervan. Als kind ging ik met mijn vader mee naar Engeland om tuinen te bezoeken, ik mocht zijn fotostatief dragen en tekende bloemen na. Op 15-jarige leeftijd begon ik met het fotograferen van bloemen en tuinen. Eind jaren tachtig kwam ik bij mijn vader in de tuinen werken en daar heb ik zo'n acht jaar praktijkervaring opgedaan. Het was fantastisch om daar te kunnen werken aan de kleurige borders, nieuwe planten uit te zoeken voor de proefvelden en te zorgen dat alle informatie over de beplanting klopte. Natuurlijk heb ik toen een uitgebreid sortiment planten leren kennen. Ook hielp ik mee met het organiseren van tuinbeurzen, die druk bezocht werden. Mijn eerste tuinboek verscheen in 1989 bij uitgeverij Terra. Inmiddels heb ik 36 tuinboeken gemaakt. Voor de vertaling van mijn boek *De Familiemoestuin* bij Kosmos Uitgevers ontving ik de DGG-Buchpreis (beste Duitse tuinboek van 2008). Van mijn *Tuinplantencyclopedie op kleur* verschijnt dit jaar de 10de druk. Voor tijdschriften en diverse uitgevers maak ik foto's en teksten over alle aspecten van tuinieren. Het fotoarchief dat ik beheer bevat meer

dan 100.000 door mijzelf en mijn vader gemaakte beelden van tuinen, bloemen, planten, borders en praktisch tuinwerk. Vanaf 2010 geef ik workshops over kleurgebruik in de tuin, het maken van beplantingsplannen, tuinplantenkennis en tuinfotografie. In mijn eigen tuin experimenteer ik nog steeds volop met planten.

120 tuinboeken De drie generaties Herwig hebben samen 120 tuinboeken gemaakt. Rob heeft altijd veel interesse gehad voor de achtergrond van allerlei onderwerpen: wat is de beste vijverpomp en hoe werkt die, hoe zit de tuingrond in elkaar en wat is nu precies de werking van meststoffen? De 'technische' aspecten van het tuinieren vormen het onderwerp van veel van zijn tuinboeken, ook heeft hij veel naslagwerken gepubliceerd. Mijn boeken behandelen borders, kleurgebruik en nieuwe tuintrends (*De Nieuwe Tuin*), maar ik maakte ook overzichtelijke plantenboeken en uitgaven met allerlei tuinklusjes. Het was erg inspirerend om samen met mijn vader Rob acht praktische en informatieve tuinboeken te maken. Rob Herwig kan het maken van boeken nog steeds niet laten. Hij is momenteel bezig met een uitgebreid e-boek over moestuinieren, aangevuld met praktische filmpjes, opgenomen in zijn eigen moestuin. Dit boek verschijnt in 2015. ■